

Trybuna KĘDZIERZYŃSKICH AZOTÓW

Rok XLVIII
Nr 22 (1337)
15 listopada 1999
Cena 60 gr
ISSN 1232-5023
Nr indeksu 337382

PISMO ZAKŁADÓW AZOTOWYCH "KĘDZIERZYN" SPÓŁKA AKCYJNA

www.zak.com.pl

Najlepszy produkt Opolszczyzny '99

Brylant wśród nawozów

W tegorocznej edycji konkursu „Najlepszy Produkt Opolszczyzny '99” wyróżnienie w branży chemii gospodarczej i artykułów gospodarstwa domowego otrzymały Zakłady Azotowe „Kędzierzyn” S.A. za produkt saletra amonowa magnezowo-wapniowa.

Konkurs, którego celem jest promowanie produktów wytwarzanych przez opolskie firmy, wpisał się już w tradycję regionu, dlatego Urząd Marszałkowski, któremu po wejściu w życie reformy samorządowej przypisano sprawy polityki regionalnej, zdecydował się na jego kontynuowanie. W tym roku spośród zgłoszonych do konkursu ponad 50 produktów jury nagrodziła honorowymi statuetkami i tytułem „Najlepszy Produkt Opolszczyzny” osiem. Trzy wyroby, a wśród nich i kędzierzyńska saletra, zostały wyróżnione. Komisja oceniająca brała pod uwagę jakość zgłoszonych produktów, ich innowacyjność i konkurencyjność, zgodność z normami ekologicznymi oraz estetykę opakowania. Laury wręczono w trakcie uroczystości w Filharmonii Opolskiej. Wyróżnienie w

Wojewoda Adam Pęziół gratuluje dyrektorowi produkcji Bogusławowi Gacy

imieniu Zakładów Azotowych „Kędzierzyn” S.A. odebrał Bogusław Gaca, członek Zarządu, dyrektor produkcji. – Jesteśmy zaszczyceni i zadowoleni z otrzymanego

wyróżnienia – powiedział B. Gaca. – Liczymy, że docenione przez jury walory saletry amonowej magnezowo-wapniowej,

cd. na str. 3

Azotowe wieści Posiedzenie Rady Nadzorczej

6 listopada br. Rada Nadzorcza ZAK S.A. zebrała się na swym kolejnym w bieżącej kadencji posiedzeniu.

Rada pozytywnie zaopiniowała propozycje nowych struktur organizacyjnych Spółki oraz wniosek Zarządu Spółki w sprawie dokapitalizowania czterech spółek-córek z ograniczoną odpowiedzialnością: Remzak, ZBA, Aster ZAK i ZAK Serwis.

Na wniosek Zarządu Rada podjęła również uchwałę w sprawie obniżenia o 25 proc. wynagrodzenia członkom Zarządu na okres 6 miesięcy.

Sekretarz Rady Nadzorczej
Adam Danko

II Targi Informacyjne

Nowe struktury organizacyjne, zatwierdzone przez Zarząd i pozytywnie zaopiniowane przez Radę Nadzorczą, będą prezentowane w intranecie, na tablicach informacyjnych w poszczególnych jednostkach organizacyjnych oraz w trakcie II Targów Informacyjnych, na które serdecznie zapraszamy wszystkich pracowników naszej firmy.

cd. na str. 3

Alians kędzierzyńskich firm

Od listopada gamę produktów Zakładów Azotowych „Kędzierzyn” S.A. w jednostkowych opakowaniach będzie oferowała na terytorium Polski wyłącznie firma IXO Neuber. Na razie umowa została zawarta na roczny okres próbny. Obie strony są jednak zainteresowane rozszerzaniem zakresu współpracy.

Na początek IXO Neuber będzie sprzedawał na terenie kraju w małych opakowaniach (poniżej cysterny czy autocysterny) nasze ftalany, butanole, formalinę i wodę amoniakalną. Zgodnie z postanowieniami umowy będzie wyłącznym dystrybutorem tych wyrobów, zobowiązanym do ich promowania i informowania klientów o ich produkcji.

– Chcieliśmy dostarczać nasze produkty małym odbiorcom. Tworzenie własnej bazy konfekcjonowania i budowanie sieci sprzedaży chemikaliów w opakowaniach jednostkowych jest pracochłonne, czasochłonne i zbyt kosztowne. Dlatego rozpoczęliśmy współpracę z wyspecjalizowaną w dystrybucji firmą IXO Neuber. To największy dystrybutor produktów chemicznych w Polsce, moc-

no osadzony na rodzimym rynku, z siecią sprzedaży obejmującą teren całego kraju – uzasadniał Janusz Wiśniewski, wiceprezes Zarządu, dyrektor handlowy ZAK S.A. – Zakładamy, że wspólnie osiągniemy trzykrotny wzrost sprzedaży w tym segmencie.

Ostatnie miesiące tego roku będą okresem dostosowawczym, w którym zostaną dopracowane szczegóły współpracy. Zakłady Azotowe „Kędzierzyn” będą przez ten czas samodzielnie realizowały kontrakty na IV kwartał zawarte przed terminem podpisania umowy.

Zostaną również przeprowadzone niezbędne ekspertyzy zakładowych urządzeń do konfekcjonowania. Jeżeli ich wyniki będą pozytywne, to umowa nie wyklucza ich wy-

cd. na str. 3

DO WSZYSTKICH PRACOWNIKÓW ZAK S.A.

ZAPROSZENIE na II Targi Informacyjne 23-25 listopada

Szanowni Państwo,

Mamy zaszczyt zaprosić Państwa na II Targi Informacyjne, które odbędą się w dniach 23-25 listopada w budynku ZAOPATRZENIA.

Targi będą okazją do:

- wręczenia nominacji nowym Zarządom JB i JU
- zaprezentowania dotychczas zrealizowanych działań (nowe struktury organizacyjne JB, JU i Centrum)
- przedstawienia kolejnych kroków w realizacji projektu
- bezpośredniego spotkania z Kierownictwem i Kolegami oraz zespołem Gemini Consulting
- wyjaśnienia wszelkich wątpliwości oraz zgłoszenia swoich uwag

Szczegółowy harmonogram znajdą Państwo w najbliższym czasie na plakatach i ulotkach informacyjnych.

Serdecznie zapraszamy!

Kontynuujemy cykl

O POLSKIEJ CHEMII

czytaj na str. 3

Emerycy

We wrześniu i październiku '99 r. na emerytury odeszli:

Józef Gonath – specjalista mechanik TM, **Helena Wojtaszek** – referent ds. ekspedycji EK, **Krzysztof Krzyczmonik** – inspektor nadzoru IP 3, **Rudolf Kotusz** – kierownik laboratorium PM 10, **Maria Nowak** – specjalista ds. planowania i rozliczania sprzedaży EH, **Anna Kielbowicz** – referent ds. sprzedaży EH 5, **Alicja Bich** – referent ds. sprzedaży EH 4, **Barbara Stich** – robotnik magazynowy TR, **Irena Zamkowska** – ślusarz remontowy TR, **Ewa Kias** – elektryk urządzeń stacyjnych TR, **Ryszard Czermer** – maszynista turbozespołu PE, **Stanisława Krzak** – laborantka PO 2-1.

Jubilaci

We wrześniu i październiku '99 jubileusz pracy zawodowej obchodzili:

45-lecie

Rudolf Kotusz – kierownik laboratorium PM-10, **Jan Raczyński** – kierownik DK.

40-lecie

Eryka Holeczek-Bania – kierownik działu NE, **Ernest Kauf** – kierownik zakładu TU, **Jan Rybak** – samodzielny mechanik IL-1, **Stanisław Stańczak** – aparatury prod. alkoholi-smarowniki PM-7, **Stanisław Stefaniak** – brakarz zmianowy PK 3-1, **Alicja Bich** – referent ds. sprzedaży EH 4, **Anna Kielbowicz** – referent ds. sprzedaży EH 5, **Władysław Szejna** – mechanik precyzyjny TU-4.

35-lecie

Fligel Hubert – elektryk pogotowia sieciowego PE 10-2, **Zofia Kadler** – referent ds. sprzedaży EH-4, **Stanisław Kamiński** – PZ-6, **Ewa Kias** – elektryk urządzeń stacyjnych TR-4, **Urszula Kulpińska** – mistrz remontowy TR-7, **Jerzy Leśniak** – operator ładowarki PZ-12, **Józef Łyko** – mistrz zmiany PK 1-1, **Maria Nowak** – specjalista ds. planowania i rozliczania sprzedaży EH, **Józef Paterak** – elektryk urządzeń stacyjnych TR-4, **Jan Piechulek** – ślusarz PO-5, **Ireneusz Romaniuk** – aparatury uzdatniania wody PE-4, **Helena Smoleń** – automatyzacja PZ 14-6, **Barbara Stich** – robotnik magazynowy TR-7, **Bolesław Ważny** – mistrz drukarni EZ-3, **Irena Zamkowska** – ślusarz remontowy TR-7, **Jan Zimowski** – specjalista ds. zaopatrzenia EZ-1, **Józef Adamiuk** – kierownik działu EZ, **Zbigniew Marć** – sterowniczy PZ-6, **Jan Muniak** – aparatury produkcji nawozów sztucznych-sterowniczy PK 1-2, **Marek Piątek** – maszynista turbozespołu PE-5, **Małgorzata Zembrzaska** – mechanik precyzyjny TU-3, **Bernard Ertel** – operator pomp i sprężarek PZ-8, **Teresa Firek** – specjalista ds. sprzedaży EH-1, **Jan Jaskółka** – operator pomp i sprężarek PZ-6, **Teresa Jelonek** – mechanik precyzyjny -TU-3, **Wacław Kubacki** – aparatury proc. kond. chem. PO-3, **Ludwik Pietkiewicz** – operator pomp i sprężarek PZ-8, **Wanda Sikora** – wagowa EK-1, **Maria Snopczyńska** – laborant PZ 13-1, **Henryk Woźniak** – operator pomp i sprężarek PZ-7, **Tadeusz Zieliński** – elektryk urządzeń stacyjnych TR-4.

30-lecie

Jadwiga Adamiecka – laborant PZ 13-2, **Romana Bartosik** – aparatury produkcji estrów PM-9, **Rudolf Ciupka** – rewident wagonów EK-3, **Wojciech Figura** – aparatury proc. kond. chem. PK 1-1, **Bernard Gawlica** – starszy mistrz PE 10-2, **Joachim Gediga** – starszy mistrz PM 11-5, **Józef Jendrusz** – mistrz TU-3, **Elżbieta Kattner** – robotnik magazynowy EZ 2-2, **Stanisław Miedzak** – kierownik działu EH, **Gerard Mosler** – spawacz gazowy TR-7, **Franciszek Nieckarz** – mistrz PZ 14-6, **Ryszard Rogacki** – maszynista maszyn offsetowych EZ-3, **Ryszard Stefanides** – aparatury produkcji nawozów sztucznych-sterowniczy PZ-11, **Ludwik Wochnik** – monter obchodowy PE-6, **Henryk Zwęgliński** – aparatury produkcji bezwodnika-sterowniczy PM-8, **Krystyna Charchalec** – aparatury PZ-6, **Danuta Dawidenko** – referent ds. ekonomicznych EZ-3, **Paweł Grzeszczak** – aparatury produkcji gazów techn. PZ-9, **Halina Bogacka** – kierownik działu FG, **Rudolf Lizurek** – ślusarz remontowy EZ-2, **Stanisław Łosiewicz** – aparatury prod. doświadczalnej IL-5, **Andrzej Rejment** – operator pomp i sprężarek PZ-9, **Andrzej Smolka** – monter obchodowy sieci ciepłej PE-6.

25-lecie

Stanisława Górniak – aparatury prod. nawozów sztucznych PZ-12, **Edward Hubryj** – wydawca narzędzi PZ 14-3, **Piotr Bzdziula** – sam. mechanik PZ 14-2, **Gerard Golasz** – elektryk obwodów wtórnych PM 11-5, **Zbigniew Judycki** – ślusarz remontowy PE 10-1, **Krystian Kalus** – ślusarz remontowy PZ 14-3, **Krystian Kędziora** – starszy mistrz PM 11-5, **Andrzej Langa** – maszynista kotła PE-5, **Dariusz Olejnik** – nastawniczy EK-1, **Antoni Pniewski** – aparatury prod. gazów techn. PZ-6, **Andrzej Zemelka** – kierownik działu EZ, **Wanda Sitek** – aparatury proc. kond. chem. PK 1-1, **Renata Bernas** – hotelowa EA 1-3, **Ryszard Dąbrowski** – mistrz zmiany EK-1, **Ryszard Janas** – kierownik – monter konserwator PE-7, **Zdzisław Lisowski** – maszynista turbozespołu-brygadzysta PE-5, **Renata Małecka** – robotnik magazynowy EH-6, **Zbigniew Morelowski** – aparatury produkcji nawozów sztucznych PK 1-2, **Marian Parylak** – kierowca TS, **Marian Pawełowski** – aparatury prod. nieorganicznych PZ-10, **Józef Wilk** – aparatury prod. aldehydów PM-6.

Państwu Urszuli i Marianowi Milerom

Za pamięć o mojej

ś.p. MAMIE

serdecznie dziękuję

wdzięczny syn Leonard

Dyżur członka Rady Nadzorczej

Przypominamy, że w każdy ostatni poniedziałek miesiąca w godz. 14.30 – 16.00 w małej salce na parterze budynku Dyrekcji (bud. 110) dyżuruje członek Rady Nadzorczej ZAK S.A. Adam Danko, który czeka na wnioski i opinie pracowników firmy.

Najbliższy dyżur 29 listopada od godz. 14.30.

Gazeta z tradycjami

48 lat temu – 7 listopada 1951 r. ukazał się pierwszy numer miesięcznika „Gazetka Zakładowa Pracowników Zakładów Przemysłu Azotowego Kędzierzyn”, od którego zaczęła się historia gazety zakładowej w ZAK.

Inne cele przyświecały wówczas istnieniu gazety i sam termin ukazania się pierwszego numeru nie był przypadkowy. We wstępie „Od Redakcji” czytamy m.in.: „Towarzysze pracy: Czcząc 34. rocznicę Wielkiej Rewolucji Październikowej Komitet Zakładowy ZZPR i Rada Zakładowa wydaje pierwszy numer Gazety Zakładowej”. Dalej redaktorzy cytują Stalina, który na prasie jak nikt znał się, zatem napisał, co gazeta powinna (rzucić światło socjalizmu naukowego na każde zjawisko, z którym styka się robotnik).

Oto kilka cytatów z pierwszego numeru:

„Gazeta Zakładowa w walce o plan 6-letni”

Musimy wskazywać na osiągnięcia przodujących robotników, propagować i wprowadzać w czyn nowoczesne metody pracy, nową technikę – w oparciu o przodującą technikę świata – Związku Radzieckiego.

„Rewolucja Październikowa”

Naród polski jest w uczuciach sympatii, przyjaźni i wdzięczności dla swoich wiernych Przyjaciół – Narodów Radzieckich, w szczególności dla Wielkiego Narodu Rosyjskiego, twórcy i organizatora radzieckiego państwa robotników i chłopów.

„Kobieta w ZSRR”

W kraju socjalizmu zbudowano nowe podwaliny dla małżeństwa i organizacji rodziny. Zasadniczą podstawą małżeństwa radzieckiego, stanowiącą rękojmię stworzenia trwałej rodziny, jest jedność poglądów ideowo-politycznych. (...) Dane mówią o tym, że w kraju socjalizmu powstał nowy typ kobiety, jakiej nie znała dotychczasowa historia ludzkości.

„Troska o dziecko w ZSRR”

Widziałem, jak pewnego dnia troje małych dzieci przechodziło przez szeroką ulicę Gorkiego. Milicjant zatrzymał tuziny samochodów, aby mali ludzie mogli przedostać się na drugą stronę. Uśmiechając się do milicjanta kroczyli malcy odważnie. Wartownik odpowiedział im uśmiechem, salutując po wojskowemu.

„Przyjaźń i Braterstwo”

Związku Radziecki, nasz bratni naródzie,
Twój lud za wolność śmiało stanął w boju,
I z tobą ludzkość pragnie żyć w zgodzie,
Boś ty obrońcą pokoju.

„Komsomol nasz wzór”

Młodzież radziecka pragnie pomnażać swoje zdobycze, pragnie pomagać młodzieży innych krajów w dążeniu do tych samych celów i dlatego bierze tak czynny udział w walce o pokój.

„Miesiąc pogłębiania przyjaźni polsko-radzieckiej w Zakładach Przemysłu Azotowego Kędzierzyn”

Na zebraniu w dniu 5 października załoga zobowiązała się do zaoszczędzenia 16 034 roboczogodzin, co da oszczędności rzędu 99 687 zł.

27 października 1999 r. w wieku 91 lat zmarł

MIECZYSLAW JEDYNAK

długoletni zasłużony pracownik energetyki

Przez cały okres pracy zawodowej, począwszy od ostatnich miesięcy wyzwalania Polski spod okupacji niemieckiej, związany był z krajową energetyką. Już w 1944 r. pracował przy odbudowie, a następnie na kierowniczych stanowiskach Elektrowni „Kielce”, „Starachowice”, „Stalowa Wola”. Ostatni etap czynnej działalności zawodowej realizował w latach 1963 – 1972 na stanowisku dyrektora Elektrowni „Błachownia”. W 1972 r. przeszedł na zasłużoną emeryturę, by do końca życia pozostać w naszym mieście.

Osiągnięcia zawodowe w branży energetycznej w skali kraju, począwszy od dawnego Centralnego Okręgu Przemysłowego po Śląsk, znalazły odbicie w licznych odznaczeniach i wyróżnieniach, jakie otrzymał. Wśród nich były m.in. Srebrny i Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski OOP, odznaczenia branżowe, związkowe i regionalne.

29 października 1999 r. liczne grono przyjaciół i znajomych, a także współpracowników i wychowanków, dzieląc smutek z okrytą żalobą rodziną, odprowadziło dyrektora Mieczysława Jedynaka na miejsce wiecznego spoczynku na cmentarzu Kuźniczka w Kędzierzynie-Koźlu. Rodzinie zmarłego składamy wyrazy serdecznego współczucia.

ZARZĄD I ZAŁOGA
Zakładów Azotowych
„Kędzierzyn” S.A.

O polskiej chemii

Unia chroni swoich producentów nawozów

Komisja Europejska wszczęła 29 października postępowanie antydumpingowe przeciwko importowi z Polski, Ukrainy i Litwy saletry amonowej. Może to doprowadzić do zamknięcia europejskiego rynku dla polskich producentów. Przy braku ochrony rodzimego rynku przed nadmiernym i nieuczciwym importem ze Wschodu sytuacja polskich wytwórców nawozów – i tak nielata przy dyktowanych przez polskie gazownictwo cenach gazu oraz stanie polskiego rolnictwa – pogorszyłaby się dramatycznie.

W Polsce oskarżeni o dumping są producenci saletry: Zakłady Azotowe w Puławach (w poprzednim numerze TKA pisaliśmy o ich doświadczeniach antydumpingowych dotyczących RSM, a nie jak pomyłkowo podaliśmy saletry amonowej), Kędzierzynie-Koźlu, Tarnowie, Anwil z Włocławka oraz jej eksporter Ciech.

Wnioskodawcą jest wpływowe Europejskie Stowarzyszenie Producentów Nawozów (EFMA) reprezentujące 11 unijnych koncernów chemicznych, m. in. niemiecki BASF, belgijski i brytyjski oddział fińskiej Kemiry, holenderski i brytyjski oddział norweskiego Norsk-Hydro. Wg nich na rynku europejskim polska saletra była sprzedawana o 31 dolarów taniej niż na rynku krajowym, wyrządzając szkody unijnym producentom, najbardziej dotkliwe na rynku brytyjskim i francuskim.

– Zarzuty o dumping są naszym zdaniem całkowicie bezpodstawne – skomentował Janusz Wiśniewski, wiceprezes Zarządu, dyrektor handlowy ZAK. – Postę-

powanie EFMA zirytowało nas. Jesteśmy również członkami tego stowarzyszenia. Problemy powinniśmy omawiać i rozwiązywać na jego forum.

Polskie firmy twierdzą, że cena sprzedawanej saletry dyktowana jest przez rynek, a niektóre firmy unijne sprzedają nawozy jeszcze taniej.

Do 8 grudnia polskie firmy muszą wypełnić specjalny kwestionariusz udzielając odpowiedzi na liczne szczegółowe pytania dotyczące produkcji i eksportu saletry. Współpraca z Komisją stwarza szansę na polubowne rozwiązanie sporu, co w praktyce oznaczałoby zawarcie porozumienia cenowego, czyli przyjęcie wynegocjowanych cen minimalnych. W przeciwnym wypadku, gdyby Komisja potwierdziła zarzuty, na polskie firmy nałożono by karne dla, które praktycznie uniemożliwiłyby eksport.

– Jeżeli postępowanie antydumpingowe doprowadzi do wyeliminowania polskiej saletry z unijnych rynków, to w konsekwencji zaostriż się konkurencja cenowa na rynku krajowym, na którym swoje nadwyżki będą chcieli sprzedać dotychczasowi eksporterzy. A jeżeli Ministerstwo Gospodarki nie podejmie decyzji o zastosowaniu tymczasowych środków ochronnych przed nadmiernym przywozem saletry pochodzącej z wschodniej granicy, to dojdą do tego jeszcze produkty tamtejszych firm, którym Unia również postawiła zarzut dumpingu – stwierdził Janusz Wiśniewski.

Zgodnie z ustawą tymczasowy środek

ochrony może zostać ustanowiony w trakcie trwania postępowania, jednak nie wcześniej niż po upływie 2 miesięcy od daty jego wszczęcia, a nie później niż po upływie 6 miesięcy, gdy Minister Gospodarki stwierdzi, że wprowadzenie środka ochronnego dopiero po zakończeniu postępowania spowodowałoby powstanie szkody trudnej do naprawienia. W takich okolicznościach mogą zostać wprowadzone maksymalnie na 6 miesięcy tymczasowe dopłaty celne.

Zakłady Azotowe „Puławy” jako wiodący producent saletry amonowej skierowały do Ministerstwa Gospodarki wnioski o wszczęcie postępowania ochronnego przed nadmiernym przywozem tego produktu na polski obszar z Federacji Rosyjskiej. Wniosek zgodnie z wymogami ustawy został poparty przez innych producentów, w tym i ZAK S.A. W uzasadnieniu postanowienia ministra gospodarki o rozpoczęciu postępowania z 14 września 1999 (MP nr 30/99 poz. 460 z 24.09.99) czytamy, że dane zawarte we wniosku świadczą o nadmiernym przywozie saletry pochodzącej z Federacji Rosyjskiej – zarówno w wartościach bezwzględnych (od początku tego roku na polskim rynku sprzedano ok. 300 tys. ton rosyjskiej saletry), jak i w stosunku do wielkości produkcji krajowej (roczne zdolności produkcyjne 2.412 tys. ton przy krajowej konsumpcji rzędu 1 mln ton) – oraz stanowią poważną przesłankę przemawiającą za istnieniem zagrożenia wyrządzenia poważnej szkody przemysłowi krajowemu. Oznacza to, że zanim zakończy się procedura, która

Azotowe wieści

Nasi w Sejmie

Janusz Wiśniewski, wiceprezes Zarządu, oraz Helena Wojtowicz i Bogusław Wach, pracownicy ZAK S.A. reprezentujący strukturę związkową, wzięli udział w posiedzeniu Sejmowej Komisji Gospodarki, na którym omawiano sprawę polskiej chemii. Na spotkaniu, które odbyło się 4 listopada, została przedstawiona informacja ministra gospodarki Janusza Steinhoffa o aktualnej sytuacji i przyszłości przemysłu chemicznego w Polsce. Po dyskusji, w trakcie której zgłoszono wiele zastrzeżeń do zaprezentowanego materiału, Komisja nie przyjęła informacji oraz zaleciła Ministerstwu Gospodarki i Skarbu Państwa jej weryfikację i uzupełnienie.

Osiedle Azoty przekazywane miastu

Budynki mieszkalne na osiedlu Azoty zostały przekazane 8 listopada aktem notarialnym miastu. Pozostałą infrastrukturę osiedla Zakłady prześlą 23 listopada br.

MJ

może trwać nawet 12 miesięcy, decyzją o ewentualnym ustanowieniu ostatecznego środka ochronnego (określenie kontyngentu, nałożenie opłat celnych albo w formie nieautomatycznej rejestracji przywozów) na maksymalnie 4 lata już od 14 listopada mogą zostać zastosowane rozwiązania tymczasowe. Jest to rozwiązanie, którego zasadność – w świetle decyzji o wszczęciu przez UE postępowania antydumpingowego – staje się bezsporna.

MJ

Alians kędzierzyńskich firm

cd ze str. 1

korzystania.

– Liczymy, że współpraca będzie się dobrze układać i przyniesie korzyści obu stronom – powiedział nam Zenon Maślona, prezes Zarządu IXO Neuber. – Chcemy ją rozwijać. Widzimy sporo możliwości: poszerzenie palety sprzedawanych wyrobów, zagraniczne rynki, wykorzystanie infrastruktury ZAK S.A. czy zlecenie usług azotowym spółkom-córkom.

Jeszcze w tym roku IXO Neuber zleci do Biura Projektów „Kędzierzyn” opracowanie koncepcji utworzenia centrum konfekcjonowania i dystrybucji, spełniającego wszelkie normy bezpieczeństwa oraz standardy ekologiczne dotyczące chemikaliów. Centrum zostanie wybudowane przez IXO na terenie naszego przedsiębiorstwa w okresie nadchodzących 3 lat. Gotowa koncepcja będzie udostępniona Zakładom i przeanalizowana przez nas pod kątem wykorzystania posiadanej infrastruktury przy realizacji tego przedsięwzięcia. Co kwartał dystrybutor będzie przekazywał ZAK informacje o klientach, ilości zakupionych przez nich towarów oraz uzyskiwanej cenie sprzedaży. Również dyrektor Janusz Wiśniewski zobowiązał się do przedstawiania Zarządowi Spółki kwartalnego sprawozdania ze współpracy z IXO Neuber.

MJ

Brylant wśród nawozów

cd ze str. 1

równie wysoko oceniane przez doradców rolnych, przekonują szersze grono rolników do jej stosowania.

Opracowana przez kędzierzyńskich technologów saletra została wzbogacona o magnez i wapń przy zachowaniu relatywnie wysokiej koncentracji azotu, dzięki czemu, zapewnia roślinom warunki do prawidłowego rozwoju poprzez lepsze wykorzystanie dostarczonych składników oraz regulowanie odczynu gleby. Konstrukcja granulki – jej odporność mechaniczna, twardość, budowa chemiczna – zabezpiecza przed zbraniem i uszkodzeniami, umożliwia równomierny wysiew i mieszanie z innymi nawozami (blending) oraz zapewnia stopniowe przenoszenie azotu do systemu korzeniowego, poprawiając tym samym efektywność nawożenia. Natomiast dodawany specjalnie wyselekcjonowany czysty dolomit pozbawia saletrę naturalnych właściwości wybuchowych, czyniąc jej transport i magazynowanie bezpiecznym. Saletra amonowa magnezowo-wapniowa znajduje się w ofercie handlowej Zakładów Azotowych „Kędzierzyn” od ubiegłego roku.

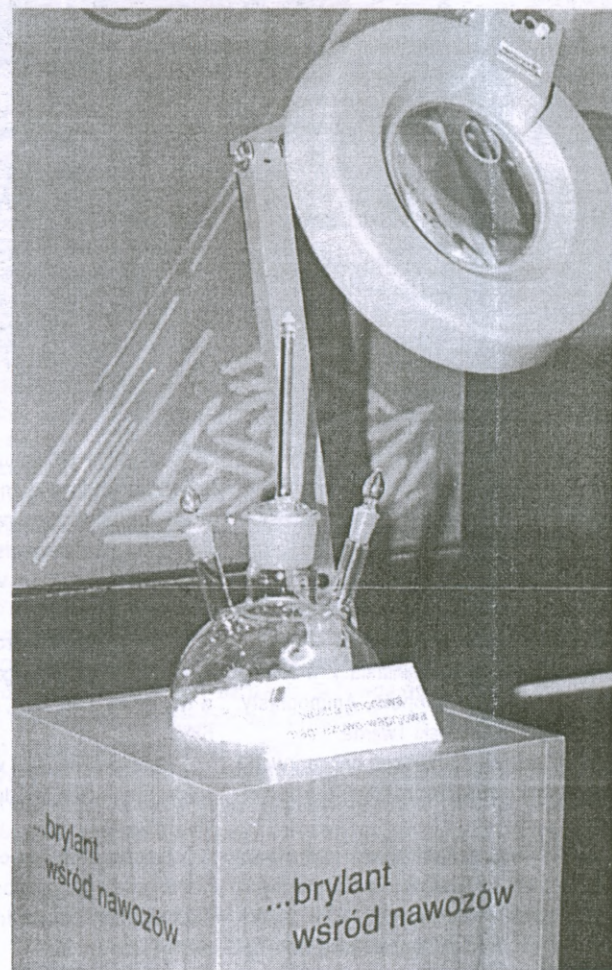
Imprezie wręczenia nagród towarzyszyły prezentacje, czasami degustacje, docenionych przez komisję produktów w foyer, a uświetniły ją występy artystów z Opolskiego Studia Piosenki. Pracownikom Biura Marketingu kolejny raz udało się trudną sztuką interesującego zaprezentowania tak mało powabnego produktu jak białe granulki

saletry. I to naprawdę małym sumptem wykorzystując elementy przygotowywane na wcześniejsze imprezy wystawiennicze.

Na ręce Bogusława Gacy zostały również przekazane przygotowane na tę okazję listy gratulacyjne wojewody opolskiego Adama Pęziola, starosty powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego Józefa Gismana oraz prezydenta miasta Kędzierzyna-Koźla Jerzego Majchrzaka.

Warto wspomnieć, że inny produkowany w ZAK nawóz – salmag – w 1995 r. został uhonorowany tytułem „Najlepszy Produkt Opolszczyzny”.

3, 14 ara

Zdjęcie Jerzy Kowalewski

Referat opracowany przez Dział Ochrony Środowiska ZAK S.A., a wygłoszony przez dyrektora produkcji ZAK S.A. Bogusława Gacę w czasie sesji Rady Powiatu poświęconej problematyce ochrony środowiska w rejonie Kędzierzyna-Koźla.

Działalność Zakładów Azotowych „Kędzierzyn” S.A. na rzecz poprawy stanu środowiska

ZA „Kędzierzyn” S.A. od wielu już lat prowadzi konsekwentną działalność eliminując zagrożenia dla środowiska. Generalnie rzecz ujmując działania te realizowane są w kilku zasadniczych kierunkach, polegających na:

1. Zmianie technologii produkcji, co wiąże się z budową nowych i wyłączeniem starych instalacji.

2. Modernizacji instalacji technologicznych, dla których zmiana technologii jest przewidywana w późniejszym okresie.

3. Dokonywaniu drobnych zmian w procesach wytwarzania, tzw. usuwanie zanieczyszczeń u źródła powstawania.

4. Budowie bądź modernizacji urządzeń ochronnych tam, gdzie w wyniku działań technologicznych nie można osiągnąć pożądanych efektów ekologicznych.

5. Wyłączeniu przestarzałych i uciążliwych dla środowiska instalacji.

Realizując powyższe kierunki przyjęto zasadę, iż nowo wdrażane technologie muszą być ekologicznie czyste.

Z ważniejszych zadań zrealizowanych w ostatnich latach wymienić należy:

I. W zakresie technologii produkcji

wego.

2. Budowę części biologicznej Centralnej Mechaniczno-Biologicznej Oczyszczalni Ścieków (CMBOŚ).

3. Budowę układu do zawracania wód z kanalizacji burzowej (deszczowych, infiltracyjnych i z obiegów chłodniczych) i wykorzystanie ich do produkcji wody przemysłowej.

4. Budowę układu do adsorpcji benzenu na instalacji BKM.

– ilości wytworzonych odpadów o ok. 49%.

Dynamikę zmian w omawianym okresie prezentujemy na wykresach

Znaczącym osiągnięciem br. jest dokonanie zmian organizacyjnych i technologicznych w procesie biologicznego oczyszczania ścieków na Centralnej Mechaniczno-Biologicznej Oczyszczalni Ścieków (CMBOŚ). Zmiany te stworzyły warunki dla

zenia te wynosiły powyżej 100 mg/dm³).

W tym roku prowadzono także prace związane z intensyfikacją systemu zbiórki i wykorzystania odpadów. Zakłady z dużym powodzeniem zagospodarowują odpady w ramach recyklingu energetycznego i materiałowego. Odpady palne są spalane w zakładowej elektrociepłowni, a gros odpadów metalicznych i syntetycznych oraz niebezpiecznych (oleje) przekazywane jest na zewnątrz celem gospodarczego wykorzystania.

Śledzenie zmian w poziomie wielkości zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska, jak i stanu poszczególnych komponentów środowiska jest możliwe dzięki prowadzeniu przez Zakłady szeroko zakrojonego monitoringu.

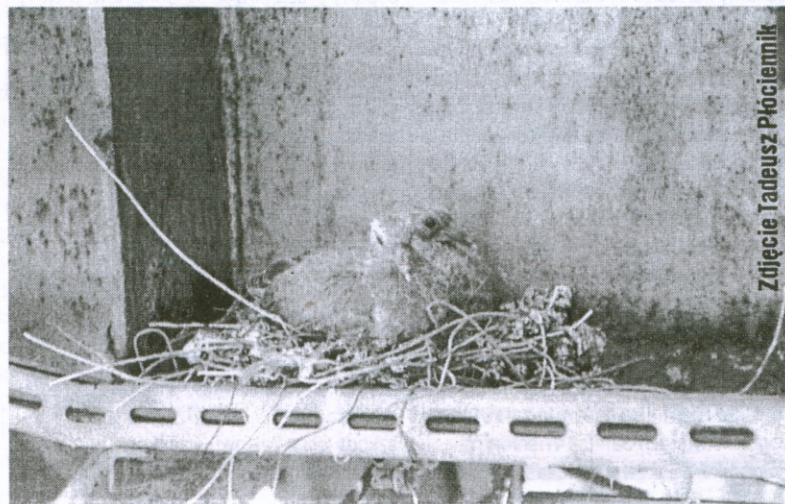
Wyniki badań stanu powietrza atmosferycznego za pomocą Bazowego Automatycznego Systemu Kontroli Imisji (BASKI) wskazują, że stan powietrza ulega poprawie. Pozytywne zmiany można również dostrzec gołym okiem. Lepsza jest kondycja kędzierzyńskich lasów, wyrażająca się między innymi lepszym przyrostem biomasy, zmianą poszycia leśnego oraz pojawianiem się od wielu lat grzybów. Świadczy o tym również zwiększająca się populacja i różnorodność zwierząt.

Na naszym terenie, w pobliżu instalacji technologicznych bytują stada jeleni, a na oczyszczalni końcowej swoją ostoję znalazła m.in. czapla siwa.

Pozytywne zmiany można dostrzec także w wodzie rzeki Odry, która w większości parametrów spełnia wymogi II klasy czystości wód.

Sądymy, iż nie będzie przesadą stwierdzenie faktu, że na poprawę kondycji kędzierzyńsko-kozielskiego środowiska ma wpływ działalność ochronna ZAK S.A. (a także innych podmiotów gospodarczych).

Warto w tym momencie postawić pyta-

przebiegu procesu usuwania związków azotu drogą nityfikacji i denityfikacji. Rozwiązanie to jest szczególnie cenne, ze zostało wykonane bez zaangażowania środków finansowych poza już poniesionymi w ramach rozpoczętej modernizacji CMBOŚ. Efektem realizacji tych zmian jest osiągnięcie stężenia azotu amonowego na poziomie poniżej 6 mg/dm³ w ściekach odprowadzanych do rzeki Odry (nie tak dawno stę-

1. Budowę instalacji: Syntezy Amoniak, Kwasu Azotowego IV i Saletraku IV z równoczesnym wyłączeniem starych jednostek.

2. Dokonanie zmian na funkcjonujących instalacjach, takich jak Mocznik II, Przygotowanie Gazów Syntetycznych, i uzdatnianiu wody przemysłowej i sanitarnej.

3. Wyłączenie wielu instalacji, w tym takich jak Aminy i Alkohole, Aminoplasty, Chromopoli oraz Woski Twarde.

II. W zakresie urządzeń ochronnych i systemów zabezpieczających środowisko

1. Budowę elektrofiltrów w zakładowej elektrociepłowni i dwóch układów katalitycznego dopalania zanieczyszczeń w gazach wylotowych instalacji Bezwodnika Maleino-

Realizacja omawianych wyżej zadań spowodowała znaczne obniżenie poziomu oddziaływania przedsiębiorstwa na środowisko. Zmiany te dla ostatnich 10 lat wyrażają się zmniejszeniem:

– emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego o ok. 73%, w tym pyłów o ok. 90%, gazów o ok. 68%,

– ilości pobieranych wód i odprowadzanych ścieków odpowiednio o ok. 77% i o ok. 85%,

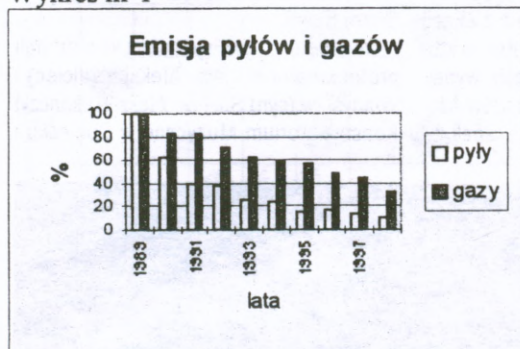
– ładunku związków organicznych i azotowych (N_{NH4+}) odprowadzanych do rzeki Odry odpowiednio o ok. 96% i o ok. 92%,

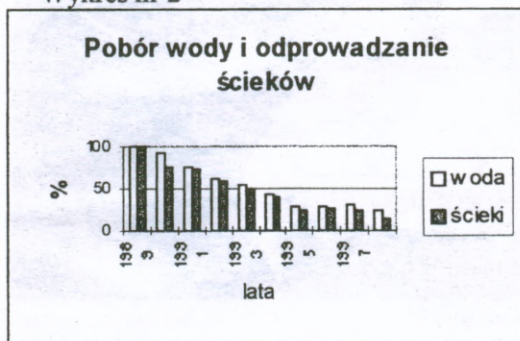
nie, jaki jest dzisiaj poziom oddziaływania przedsiębiorstwa w kontekście wymogów prawnych i jakie są jego plany?

ZAK S.A. prowadzi działalność gospodarczą w warunkach pełnego uregulowania stanu formalnoprawnego, posiadając niezbędne pozwolenia na korzystanie ze środowiska. Na podstawie zarówno własnej diagnozy poziomu oddziaływania Spółki, jak i kontroli Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Opolu należy z całą odpowiedzialnością stwierdzić, że:

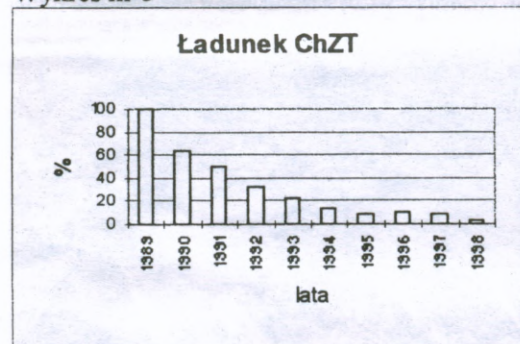
Wykres nr 1

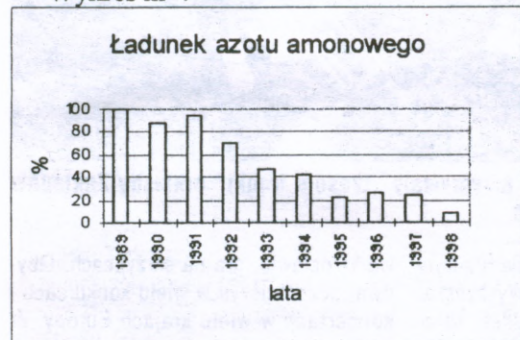
Wykres nr 2

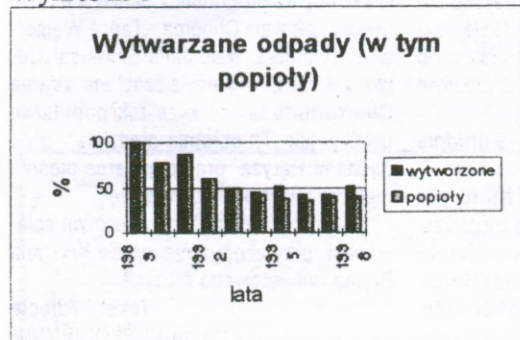
Wykres nr 3

Wykres nr 4

Wykres nr 5

działnością stwierdzić, że:

1. Emisja wszystkich zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza jest poniżej emisji dopuszczalnej, ustalonej w pozwoleniu na emitowanie zanieczyszczeń, co oznacza ograniczenie uciążliwości przedsiębiorstwa do granic jego własności.

2. Stężenia zanieczyszczeń zawarte w odprowadzanych ściekach, jak i ich ilość kształtują się poniżej wartości ustalonych w pozwoleniu wodno-prawnym (w tym również związków azotu), a tym samym spełnione są w całej rozciągłości wymogi ochrony wód.

3. Korzystanie z zasobów wodnych: rzeki Odry, potoku Łącza i wód wglębnych mieści się w granicach ustalonych w pozwoleniu wodno-prawnym.

4. Gospodarowanie odpadami odbywa się w warunkach ustalonych w decyzjach o wyznaczeniu składowisk i wytworzeniu odpadów.

ZAK S.A. deklaruje, że działalność ochronna jest i będzie kontynuowana, choć w warunkach ograniczających możliwości jej finansowania.

W tym świetle bezpieczeństwo ekologiczne zamierzamy zapewnić poprzez:

- zwiększenie nadzoru nad eksploatacją urządzeń technologicznych i ochronnych,
- realizację drobnych zamierzeń organizacyjno-technicznych,
- weryfikację systemów pomiarowych w tym dot. poziomu oddziaływania przedsiębiorstwa, jak i stanu poszczególnych komponentów środowiska (w tym BASKI),
- poprawę systemu zarządzania ochroną środowiska w ramach funkcjonującego systemu ISO 9002, w którym zagrożenia ochrony środowiska są ważnym elementem,

– określenie wymogów przyszłościowych związanych z funkcjonującym prawem i przyjęciem przepisów unijnych.

Jesteśmy także otwarci na współpracę w zakresie rozwiązywania problemów ekologicznych miasta i okolicznych gmin. Możliwości współpracy widzimy we wspólnym rozwiązywaniu zagadnień związanych z:

- oczyszczaniem ścieków sanitarnych pochodzących z Gminy Bierawa,
 - zasilaniem komunalizowanych osiedli wodą sanitarną,
 - dostarczaniem ciepła miastu Kędzierzyn-Koźle,
 - utylizacją odpadów, które można zagospodarować lub unieszkodliwić w naszym przedsiębiorstwie.
- Plany inwestycyjne na lata następne – do 2001 dotyczą:
- zakończenia modernizacji CMBOS,
 - budowy węzła odwadniania osadów na tej oczyszczalni,
 - rekultywacji składowiska osadów ściekowych.

W latach następnych w związku z zastrzeżeniem wymogów ekologicznych, a także koniecznością obniżania kosztów wytwarzania rozwiązania wymaga problem emisji zanieczyszczeń głównie z takich instalacji, jak Kwas Azotowy I, Bezwodnik Ftalowy II i III, Kotłownia. Ponadto sukcesywnie rozwiązywać należy zagrożenia związane z gospodarką odpadami, między innymi w związku z planowanym ponoszeniem opłat za czas składowania m.in. odpadów energetycznych, stanowiących ok. 99% ilości generowanych odpadów.

ZAK S.A. są przekonane, że kondycja finansowa przedsiębiorstwa poprawi się, co winno stworzyć sprzyjające warunki dla realizacji przedstawionych problemów, a tym samym dla spełnienia nowych wymogów ochrony środowiska.

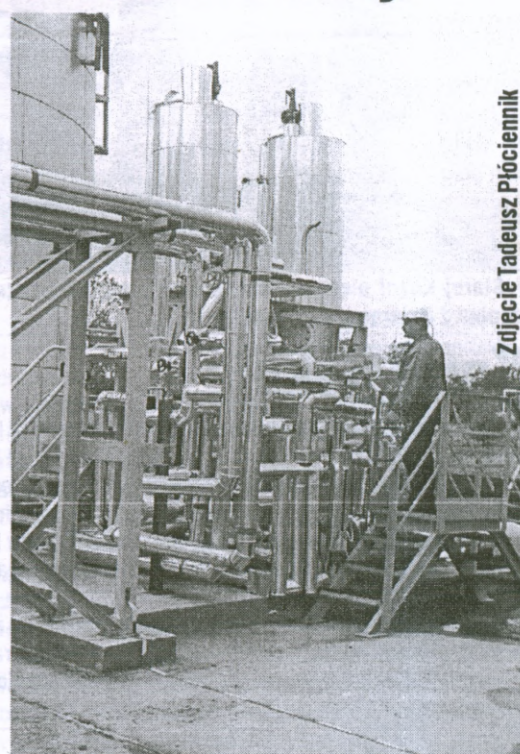
Radykalne ograniczenie emisji

W Zakładzie Organiki uruchomiono instalację adsorpcji benzenu, dzięki której emisja tego związku do atmosfery zostanie radykalnie ograniczona – z 2500 kg do zaledwie 5 kg rocznie. Tym samym zostało zrealizowane jedno z istotniejszych zamierzeń realizowanych przez Zakłady Azotowe „Kędzierzyn” S.A. w ramach „Programu ochrony środowiska”.

Problem nadmiernej emisji benzenu był rozwiązywany stopniowo. Po uruchomieniu przy instalacji bezwodnika kwasu maleinowego dwóch węzłów katalitycznego dopalania gazów poabsorpcyjnych, które stanowiły główne źródło emisji benzenu, o poziomie emisji tego związku decydował sposób jego rozładunku oraz magazynowania w zbiorniku stokażowym. Rozważane były dwie koncepcje rozwiązania tej kwestii. Pierwsza zwana koncepcją „plywających dachów” polega na umieszczeniu w zbiorniku ruchomej pokrywy, która pływając po powierzchni benzenu, uniemożliwiałaby jego parowanie. – To podejście wydawało się nam ciekawe, ładne i łatwe do zastosowania – wspomina Lech Janik, kierownik wydziału bezwodnika maleinowego. – Jednak po zapoznaniu się z jego efektywnością, która w Petrochemii Płock wynosiła wtedy 95%, doszliśmy do wniosku, że chcemy ten problem rozwiązać raz, a dobrze. Dlatego wybraliśmy wariant trudniejszy, ale znacznie skuteczniejszy – adsorpcji na węglu aktywnym w dwu pracujących zamiennie zbiornikach.

Powstająca w trakcie rozładunku benzenu do stokażu gazowa poduszka azotowo-benzenowa zamiast do atmosfery trafia rurociągiem do zbiornika z adsorbentem, czyli węglem aktywnym, gdzie dzięki procesowi adsorpcji mieszanina gazów jest oczyszczana i odzyskiwany jest benzen. Na wyjściu z adsorbentu sprawdzane jest stężenie benzenu. Kiedy zbliża się do wartości dopuszczalnych, co świadczy o spadku zdolności adsorpcyjnych węgla aktywnego, gazy oczyszczane są w drugim zbiorniku. W tym czasie regeneruje się parą wodną węgiel z pierwszego zbiornika oraz odzyskuje zaadsorbowany benzen, który wraca do zbiornika magazynowego.

– Dzięki tej inwestycji zlikwidowano istotne źródło emisji benzenu – stwierdził Tomasz Zomerfeld, kierownik Zakładu Organiki. – Chociaż ekonomiczny aspekt przed-

Zdjęcie Tadeusz Pióciennik

siewięcia jest obecnie mniej korzystny ze względu na spadek opłat za emisję, trudno przecenić jego pozytywny wpływ na środowisko. Rocznie odzyskujemy prawie 2,5 tony benzenu. Surowca do produkcji za wiele nie przybędzie, ale oznacza to, że aż tyle substancji nie trafi do atmosfery.

Od momentu kiedy podejmowano decyzję o realizacji tej inwestycji, stawki opłat ekologicznych i kar za nadmierną emisję w przypadku benzenu zmniejszyły się 40-krotnie. Był to zaskakujący trend na tle sukcesywnego wzrostu opłat ekologicznych, bez wątpienia jednak przyjmowany z zadowoleniem przez producentów i dystrybutorów paliw, którzy mają największe problemy z emisją tego związku.

Obchody „Roku Seniora '99”

W obecnych czasach dzięki możliwościom, jakie daje nam współczesna technika, w krótkim czasie można się skontaktować niemal z całym światem. Takie możliwości daje nam Internet, łączność satelitarna, kanały radiowe, telewizyjne. Nie jest problemem skontaktowanie się z kimś z bardzo daleka. Natomiast okazuje się, że trudniej jest dotrzeć do kogoś bliskiego z rodziny lub przyjaciela, który mieszka na sąsiedniej ulicy, w sąsiednim domu lub nawet „aż” za ścianą.

Obchody „Roku Seniora '99” ogłoszone przez Organizację Narodów Zjednoczonych oraz Światową Organizację Zdrowia mają służyć temu, by ludzie zechcieli znów się do siebie zbliżyć, żeby mieli okazję wspólnie się bawić i cieszyć, a także porozmawiać o swoich zwykłych codziennych sprawach. Chodzi o to, by szczególnie ludzie starsi nie czuli się tacy samotni, wyizolowani w gąszczu dobrodziejstw techniki. Liczny udział w imprezach, jakie w ostatnim okresie organizowano, potwierdza, że szczególnie ludziom starszym, samotnym lub schorowanym towarzystwa innych ludzi najbardziej potrzeba. Oto kilka przykładów z ostatnich dni.

19 października w Dziergowicach odbyło się spotkanie członków Sekcji Emerytów i Rencistów tej miejscowości. W Dziergowicach liczących około 1900 mieszkańców 109 z nich uczestniczy w działalności Sekcji, której przewodniczy Marta Wątroba. W takim gronie zwykle spotykają się

„od święta”, dwa – trzy razy w roku, częściej zaś członkowie chóru (25 osób), którzy swoim programem urozmaicają lokalne imprezy, uczestniczą w przeglądach kulturalnych. Na tym spotkaniu również odśpiewali kilka pieśni i piosenek. Natomiast Zespół Instrumentalny, kierowany przez Jorga Plutę, postarał się o oprawę muzyczną. Na „swojską nutę” do wspólnego śpiewu biesiadników przygrywał na akordeonie Jerzy Wider, akompaniator z Domu Kultury w Raciborzu. W spotkaniu uczestniczyło około 120 osób.

Wielką życzliwością dla osób starszych wykazuje się małżeństwo Maria i Franciszek Rejzy, którzy wypiekami ze swojej piekarni obdarowują uczestników podobnych spotkań. Sołtys Dziergowic Konrad Dreszer, kierownik Bernard Kowol z personelem Domu Kultury wspomagają organizacyjnie wszystkie podobne spotkania.

21 października w sali Domu Kultury przy al. Jana Pawła II Zarząd Oddzia-

łu Miejskiego Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Kędzierzynie-Koźlu zorganizował koncert z okazji „Roku Seniora”. Program koncertu, w którym uczestniczyło około 300 osób, wypełniły występy orkiestry dętej Zakładów Azotowych „Kędzierzyn” S.A. oraz kapeli lu-

stępy dziecięcych i młodzieżowych zespołów wokально-tanecznych z Dziergowic i Starej Kuźni.

W drugiej części spotkania koncert dali profesjonalni artyści: Aleksiej (ojciec) i Władysław (syn) Susłow. Aleksiej ukończył Konserwatorium Muzyczne w Doniecku i

W Starej Kuźni pierwszą część programu artystycznego wypełniła młodzież szkolna z Dziergowic i Starej Kuźni

Karol Sekuła

należy do najstarszych mieszkańców Gminy Bierawa. 2 listopada br. ukończył 95 lat. Od 30 lat przebywa na emeryturze. Wcześniej przez ponad 20 lat pracował jako robotnik torowy Oddziału Dróg i Torów ówczesnego SOWI w ZA „Kędzierzyn”. Mieszka z rodziną (która się nim opiekuje) w Dziergowicach przy ul. Kozielskiej.

Z okazji urodzin dostojnego Jubilata odwiedził wójt Gminy Bierawa w towarzystwie Marii Bednarskiej, by złożyć okolicznościowe życzenia, przekazać upominki od Urzędu Gminy.

Sędziwy wiek i lata ciężkiej pracy zostawiły swój ślad na zdrowiu Jubilata, jednak okolicznościowe odwiedziny przedstawicieli Urzędu Gminy sprawiły wiele radości.

Redakcja TKA życzy dużo zdrowia.

TAP

Hubertus – święto myśliwych

... jest obchodzone 3 listopada, w dniu św. Huberta. Na uroczystości w Starej Kuźni zorganizowanej dla okolicznych myśliwych spotkali się członkowie czterech kół łowieckich: „Azoty II”, „Ponowa”, „Ryś” i „Kolejarz”.

Uroczystości rozpoczęto wieczorną mszą świętą w kościele w Starej Kuźni celebrowaną przez miejscowego proboszcza ks. Teofila Cyrysa. Okolicznościową homilię wygłosił ks. Marian Kasperczyk, proboszcz parafii w Gieraltowicach.

Po zakończonej mszy uczestnicy uroczystości przenieśli się do pobliskiego Domu Kultury na myśliwską biesiadę. Oprawę muzyczną całej uroczystości zapewniała orkiestra dęta Zakładów Azotowych „Kędzierzyn” S.A. pod batutą Erharda Sklebisza.

Na Hubertusa do Starej Kuźni przybyło około 200 osób: myśliwi (często z najbliższą rodziną), przedstawiciele zarządu nadleśnictwa i służb leśnych – wszyscy związani z ideą ruchu łowieckiego. Spotkanie trwało do późnych godzin wieczornych.

TAP

Seniorzy na spotkaniu w Dziergowicach

dowej „Gabi” działającej przy Gminnym Centrum Kultury i Rekreacji w Bierawie. W roli solistów wystąpili: dyrygent orkiestry

Instytut w Moskwie. Jest akordeonistą, kompozytorem i dyrygentem. Jego syn Władysław studiuje w Akademii Muzycznej

W Domu Kultury „Chemik” przygrywały „Wesołe trąbki” orkiestry Zakładów Azotowych „Kędzierzyn” S.A.

Erhard Sklebis, jego córka Alicja Nieużyła oraz Barbara Filip i Elżbieta Wyszyńska. Koncert prowadził Jan Szkaradek, wiceprzewodniczący Oddziału Miejskiego PZERiI. Koncertujące zespoły zachęcały widownię do wspólnego śpiewu. Szybko minęły prawie dwie godziny kulturalnej rozrywki. Po zakończonej imprezie wiele osób pytało: kiedy spotkamy się na podobnym koncercie?

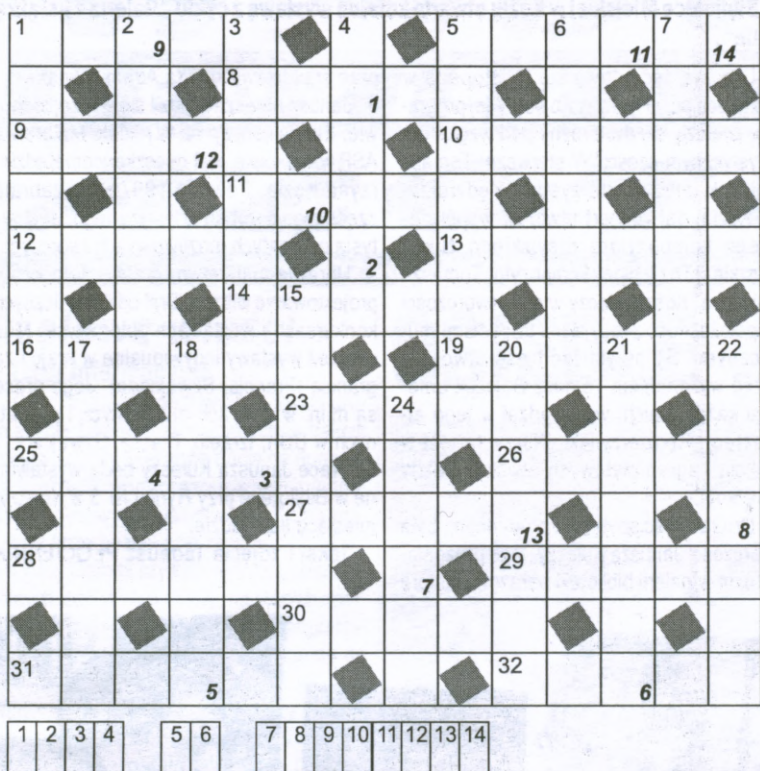
Jan Szkaradek odpowiadał: – 9 grudnia br.

24 października w Domu Kultury w Starej Kuźni z tej samej okazji zorganizowano spotkanie dla seniorów z sołectw Stara Kuźnia, Ortowice, Kotłarnia i Goszyce. Na spotkanie przybyło około 200 osób. Pierwszą część spotkania wypełniły wy-

we Wrocławiu, gra na skrzypcach. Obydwaj uczestniczyli w wielu konkursach i koncertach w wielu krajach Europy. W swoim koncercie (solo i w duecie) grali światowe szlagiery muzyki poważnej i rozrywkowej. W programie znalazły się takie utwory, jak walc Chopina, „Tańce Węgierskie” Brahmsa, walc Jana Szttrausa „Od-głosy wiosny”, „Taniec z szablami” Arama Chaczaturiana, a także tak popularne utwory, jak „Ta ostatnia niedziela”, „Pod dachami Paryża” oraz popularne pieśni i melodie Lwowskie i Ukraińskie.

Spotkanie zakończono wspólnym śpiewaniem przy akompaniamencie Krystana Bryma, miejscowego muzyka.

Tekst i zdjęcia
Tadeusz PŁÓCIENNIK

Poziomo: 1) przynęta, 5) przewóz towarów z zagranicy, 8) leśna krzewinka, 9) rodzaj opakowania, 10) rodzaj galaretowatej leguminy, 11) otwierane kłamką, 12) wentyl, 13) samolubstwo, 14) kwiat jesienny, 16) błękit królewski, 19) strus australijski, 23) kobierzec, 25) płat jakiegoś materiału, 26) smar maszynowy, 27) tarapaty, 28) dawny żaglowy okręt wojenny, 29) rodzaj sierpa, 30) agrest lub porzeczka, 31) stronnictwo polityczne, 32) elektroda dodatnia.

Pionowo: 1) szok, 2) leśna jagoda, 3) figura geometryczna, 4) wierzchołek góry, 5) cząsteczka pływającego ciała, 6) ryba o giętym, wydłużonym ciele, 7) potok, strumyk, 15) rozsada, flanca, 17) belka podtrzymująca więźbę dachową, namurnica, 18) zdobywca nagrody, 20) król czcionki, 21) głęboka rozpadlina, przepaść, 22) laboratoryjne naczynie szklane, 24) prawo rządzenia.

Litery z pól ponumerowanych w prawym dolnym rogu czytane kolejno od 1 do 14 utworzą rozwiązanie.

Na rozwiązania na kartkach pocztowych czekamy do 1 grudnia. Zwycięzca otrzyma gadżety reklamowe ufundowane przez firmę Gemini.

Rozwiązanie krzyżówki nr 20

Poziomo: figus, korba, import, nosze, toast, lustro, astma, afisz, wpadka, jantar, tombak, etola, tekst, siodło, edykt, ranek, piecyk, sznur, agent.

Pionowo: ekstrakt, organizm, fantazja, kasztan, sielawa, opaska, prorok, pretekst, drożyzna, awantura, aktorka, tykanie, opinia, badacz.

Hasło: Restrukturyzacja to zmiany

Nagrody otrzymują:

Pani Ewa Bielecka, ul. Grabskiego 12 – komplet piśmienniczy

Pani Joanna Sokółowska, CLB – firmowy kubek

Pan Tadeusz Holubicki, ul. Gagarina 8A – firmowa koszulka

Po odbiór nagród zapraszamy do Zespołu Polityki Informacyjnej.

FRANT

ŻYCZENIA 100 LAT dla „Przyjaciela przy Pracy”

W październiku minęło 50 lat od ukazania się pierwszego numeru miesięcznika poświęconego zagadnieniom ochrony zdrowia człowieka w środowisku pracy, wydawanego obecnie pod patronatem Głównego Inspektoratu Państwowej Inspekcji Pracy. Z okazji jubileuszu prezes Zarządu ZAK S.A. wysłał do „Przyjaciela” list gratulacyjny, którego treść prezentujemy w całości.

„Przyjaciel Przy Pracy”

Redakcja

Z wielką satysfakcją i radością odnotowaliśmy w Zakładach Azotowych „Kędzierzyn” półwiecze „Przyjaciela przy Pracy”.

Wspólnych powodów do radości mamy wiele. Jesteśmy prawie rówieśnikami, dzielą nas zaledwie miesiące. Nasze Zakłady zostały utworzone od 1 stycznia, pierwszy numer „Przyjaciela” ukazał się w październiku 1949 roku. Nie będzie przesadą w stwierdzeniu, że łączą nas ściśle więzy współpracy. Nasi pracownicy, od kierownika po szeregowego pracownika, a także związkowi aktywiści ochrony pracy oraz służba bhp systematycznie korzystali z wiedzy dotyczącej zagadnień formalnych oraz doświadczeń z praktyki innych zakładów, a publikowanych na Waszych łamach. Wśród naszej załogi i emerytów mamy laureatów konkursów o tematyce ochrony pracy ogłaszanych w „Przyjacielu”.

Z drugiej strony nasze doświadczenia, w opracowaniu Waszych redaktorów lub naszych pracowników – aktywistów ochrony pracy, często gościły na łamach „Przyjaciela”. Redaktorzy Tomasz Chłodziński, Jan Gustaw Fal, Karol Rudniewski i inni często odwiedzali nasze Zakłady, bywali na uroczystościach rocznic powołania społecznej inspekcji pracy, „Olimpiadach bhp” organizowanych przez nasz aktyw sip, a także często „po drodze” wizyt do innych zakładów.

W „Przyjacielu” zawsze mieliśmy przyjaciół, „Przyjaciel” miał zawsze przyjaciół w Zakładach Azotowych „Kędzierzyn”.

Z okazji Złotych Godów „Przyjaciela przy Pracy” proszę przyjąć od aktywu ochrony pracy, służby bhp, związków zawodowych oraz moje życzenia służenia co najmniej przez dalsze 100 lat sprawom ochrony pracy.

Z wyrazami szacunku

Prezes Zarządu

Adam KONOPKA

IV Festiwal Pieśni Religijnej „Azoty '99”

wzbudził duże zainteresowanie uczestników i publiczności z bliższych i dalszych okolic naszego miasta. Na festiwalowej scenie swoimi umiejętnościami popisywało się około 100 uczestników występujących indywidualnie lub zespołowo. Sala teatralna hotelu Centralnego na osiedlu Azoty przez cały czas występów była wypełniona publicznością do ostatniego miejsca.

Pierwszy wniosek, jaki nasunął się organizatorom po zakończeniu festiwalu, to ten, że... następny festiwal należy rozdzielić na dwa dni!

Organizatorami festiwalu byli: Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Floriana na osiedlu Azoty, Urząd Miasta w Kędzierzynie-Koźlu oraz Miejski Ośrodek Kultury.

W imprezie brały udział zespoły i indywidualni wykonawcy, reprezentanci parafii, jak i wykonawcy spoza parafii. Do Kędzierzyna-Koźla zawitali goście z Moszczanki, Komprachcic, Kadłuba, Krapkowic, Jelowej, Raciborza, Opola, z pobliskich Łęczec i Starogo Koźla oraz z innych parafii i dzielnic Kędzierzyna-Koźla.

W skład jury festiwalu weszli: Janina Truszkowska-Bomba (dyrektor MOK), Wiesław Bratus (dyrygent chórów w Kędzierzynie-Koźlu) i Jerzy Krzempek (jeden z organizatorów parafii pw. św. Floriana). Wśród tak dużej liczby uczestników trudno było wybrać najlepszych. Ostatecznie przyznano dwa pierwsze miejsca dla zespołów „Schemuel” z parafii pw. Chrystusa Króla w miejscowości Kadłub pod Strzelcami Opolskimi i „Ge-

nezaret” z parafii pw. św. Floriana w Kędzierzynie-Koźlu (zespoły otrzymały nagrody po 250 zł).

Drugie miejsce zajął zespół „Attonare” reprezentujący parafię pw. św. Franciszka w Komprachcicach (nagroda 200 zł), a trzecie miejsce zespół „Samo Życie” – reprezentant parafii pw. św. Katarzyny w Dobrzeniu Wielkim.

Nagrodę publiczności przyznano zespołowi „Polskie Kwiaty” z Ukrainy (nagroda 200 zł), reprezentującemu parafię pw. Matki Bożej w Buczaczu.

Kolejny Festiwal Pieśni Religijnej w Kędzierzynie-Koźlu zakończony. Za nim sporo nowych doświadczeń, nowe plany i zamiary na przyszłość. Festiwal się rozrasta, zyskuje na popularności, liczbie uczestników i widzów. Miasto przyzwyczaja się do tego, że pozornie ciche osiedle Azoty, dzięki inicjatorowi i głównemu organizatorowi – parafii pw. św. Floriana kierowanej przez ks. proboszcza Janusza Dworzaka, doczekało się cyklicznej, na dobrym poziomie, imprezy kulturalnej.

Tadeusz PŁOCIENNIK

Repertuar kina „Chemik”

15 – 18.11

18.00, 20.30 – „Instynkt”, dramat, USA, od 15 lat, 11 zł.

„Pan Tadeusz”

(adaptacja epopei narodowej Adama Mickiewicza)

19.11

17.30, 20.30

20 – 21.11

14.30, 17.30, 20.30

22.11

15.00, 20.30

23 – 26.11

17.30, 20.30

27 – 28.11

14.30, 17.30, 20.30

29.11 – 3.12

17.30, 20.30

Dla czytelnika, który pierwszy zadzwoni do naszej redakcji (tel. 36 94) w środę 17 listopada o godz. 9.30, mamy jedno dwuosobowe zaproszenie do kina „Chemik”.

TKA ukazuje się dwa razy w miesiącu. Rada programowa: Marzena Janicka (przewodnicząca), Czesław Masal, Izabela Turza, Jan Klimek. Redaktor naczelny: Bolesław Bezeg, tel. 481 36 94, dziennikarze: Tadeusz Płociennik, tel. 481 21 01, współpraca Roman Wiktor, tel. 481 20 00 w. 17 52, fotoreporter Bogusław Rogowski, tel. 481 38 59, współpraca graficzna Dariusz Dobrogowski.

Adres redakcji: Zakłady Azotowe „Kędzierzyn” S.A., pawilon 110 (budynek administracji), pok. 13 – 14, tel. (0 77) 481 37 01, 481 21 01, 481 36 94, fax 481 26 80 (dopisać „dla TKA”). Skład i korekta: Studio B52. Druk: PARA, tel. (0 77) 456 54 22.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych. Zastrzegamy sobie prawo skracania oraz adiacji artykułów i korespondencji, a także zmiany ich tytułów. Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczanych ogłoszeń.

COŚ DLA OKA I UCHA

Tomasz Bojczuk gra utwory Nikity Koszkina

Lecą liście z drzew

Na parterze Miejskiego Ośrodka Kultury przy ulicy (jak niektórzy mówią) Jana Pawła Świerczewskiego jest sklep z płytami. Niekoniecznie październikowymi. Tam też pojawił się afisz „Kupując płytę CD dostaniesz kasete. Gratis”.

Ot kultura.

Na osiedlu Piastów z drzwiczek skrzynek na listy (a i pod skrzynkami też trochę leży) powiewają białe skrawki papieru. Wtajemniczeni twierdzą, że to powiadomienia Spółdzielni Mieszkaniowej o podwyżce czynszów. Kiedyś dostarczano takie (niezbyt przyjemne w końcu) informacje do mieszkań. Dziś wpychają ukradkiem do skrzynek. A właściwie to nawet nie do, ale tylko w drzwiczki, czyli papier powiewa, a nie leży w środku. Boją się lokatorów czy co. A jak mnie nie powiadomią (kwit na podłodze), to nie muszę płacić? Czy co?

Podano, że obsunęliśmy się w wynikach na tle Europy. Tym razem chodzi o spójność na tzw. jedną głowę albo jednego mieszkańca. Kanał. Znajdujemy się dopiero w trzeciej dziesiątce. MY! Przed nami nawet Duńczycy.

I Luksemburczycy.

A w tej dziedzinie zawsze przecież byliśmy jeśli nie na podium najwyższym, to przynajmniej w strefie medalowej. I co? Na szczęście przyszłość przed nami. Młodzi (też podano, na pomarańczowo) piją więcej, częściej i coraz gorsze badziewie. Siądzie im nie tylko główka, ale również wątróbka i inne podroby. W kolejności dowolnej zresztą. Na szczęście jest reforma zdrowia. Będą się leczyć na nowych zasadach. Problem w tym, kto będzie płacił.

Milczeniem jakby pomija się kolejną rocznicę obchodów „wielkiej socjalistycznej...” A tak kiedyś było miło. A dziś. Wyjdą pewnie na ulice pogrobowcy. Młodzi, a już lysi, wyjdą też. Żeby tamtym pierwszym wp... Kolejne kryterium uliczne. Pozostają również dowcipy, a może jednak głębokie filozoficzne pytania. Choćby „największa tragedia XX wieku? Że zatonął Titanic, a nie Aurora”!

A i tak, jak to napisał Benedykt Chmielowski: „KOŃ JAKI JEST, KAŻDY WIDZI”. I to byłoby na tyle.

ANACHORETA

W Bibliotece Miejskiej w Koźlu otwarto kolejną wystawę z cyklu „Galeria z książką w tle”.

Uroczystość odbyła się 3 listopada w Bibliotece przy Rynku w Koźlu. W jej programie znalazły się dwie różne pod względem artystycznym części. W pierwszej Tomasz Bojczuk, muzyk gitarzysta z Kędzierzyna-Koźla, dał koncert utworów współczesnego kompozytora rosyjskiego Nikity Koszkina. To ulubiony kompozytor Tomasza Bojczuka. Koszkin łączy w swej twórczości współczesność z rosyjskimi tradycjami muzycznymi. By przybliżyć treść utworów, przed wykonaniem Tomasz Bojczuk omawiał każdy z nich, wprowadzał w jego atmosferę. Kędzierzyński gitarzysta jest w trakcie nagrań płytowych utworów Nikity Koszkina.

Druga część spotkania poświęcona była twórczości Janusza Kuleszy, jego prezentowanemu w galerii biblioteki obrazom. Autora

prac przedstawił kolega Adam Symanek.

Janusz Kulesza urodził się w Częstochowie. Studia kończył na Wydziale Malarstwa ASP w Krakowie, jest mieszkańcem Kędzierzyna-Koźla. Powódź 1997 roku zabrała część jego dorobku artystycznego. Jest artystą o bogatych możliwościach twórczych.

Uprawia malarstwo, grafikę, fotografię, projektowanie witraży. Brał udział w licznych konkursach i wystawach zbiorowych. Miał również wystawy indywidualne w kraju i za granicą (Francja, Szwajcaria). Jego prace są m.in. w zbiorach muzealnych i prywatnych w USA, Izraelu, Francji, Szwajcarii.

Prace Janusza Kuleszy będą wystawiane w Bibliotece przy Rynku Nr 3 w Koźlu w miesiącu listopadzie.

Tekst i zdjęcia: Tadeusz PEŁCENNIK

Kwiaty dla Janusza Kuleszy od dyrektorki biblioteki Heleny Bulandy

Zmienne, jesienne...

... warunki na drogach powodują wiele utrudnień w poruszaniu się pojazdów, pieszych. Szybciej zapadający zmrok, wilgotne, zasypane liśćmi, a już wkrótce śniegiem lub pokryte lodem jezdnie i chodniki będą głównymi przyczynami utrudnień w ruchu. Ale mogą być i inne przyczyny, np. oślepiające z przeciwka zachodzące słońce, źle oświetlony pojazd nadjeżdżający z przeciwka lub nieoświetlony pojazd przed nami. Prawie każda z wymienionych przyczyn zagrożeń ruchu na drogach może być spowodowana przez innego użytkownika drogi lub... przez nas samych.

W tym momencie przypomina się stara, ale zawsze aktualna przestroga „Nie czyni drugiemu, co tobie niemiło”. Rozwijając jej treść można dodać następujące: chcesz widzieć innych – zadbaj o to, byś i ty był widziany na drodze; oczekujesz prawidłowego oświetlenia innych pojazdów – sprawdź i zadbaj o to, by twój pojazd miał sprawne światła; oczekujesz rozsądnej (bezpiecznej) jazdy od innych – swoim zachowaniem na drodze nie wywołuj stresów u innych jej użytkowników.

Wiele lat temu „Przyjaciel przy Pracy” (miesięcznik poświęcony sprawom ochrony pracy i zdrowia) popularyzował hasło „Tatusiu, pracuj bezpiecznie. Pamiętaj, że czekamy na ciebie w domu”. Hasło umieszczano jako podpis pod zdjęciem matki z dzieckiem na rękach.

Pierwszą część hasła można zamienić na „jedź bezpiecznie”.

Pierwsza i druga wersja hasła jest nadal aktualna. Warto o tym pamiętać, szczególnie jesienią i zimą...

TAP